Conseil d'Etat
Coordination
Bureau

MTL. L.2056/2.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 8e Mei 1951 door de Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "waarbij het korps "Burgerlijke Veiligheid" opgericht en dezes statuut vastgesteld wordt", heeft ter zitting van 17 Mei 1951 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur, le 8 mai 1951, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "créant le corps de Sécurité Civile et fixant le statut de celui-ci", a donné en sa séance du 17 mai 1951 l'avis suivant :

Het ontwerp, dat strekt om een korps van burgerlijke veiligheid op te richten en het statuut van dit korps vast te stellen, heeft als rechtsgrond de wet van 16 Juni 1937 waarbij de Koning er toe gemachtigd wordt de nodige maatregelen te nemen om 's lands mobilisatie en de bescherming van de bevolking in geval van oorlog te verzekeren, namelijk de artikelen 1, tweede lid, 4°, en 2.

De inleiding zou dus naar die twee bepalingen uit de wet van 16 Juni 1937 moeten verwijzen.

Voorts verwijze men ook naar artikel 1, §1, tweede lid, van de wet van 20 Mei 1949 waarbij de Koning gemachtigd wordt om, bij in Ministerraad overlegd besluit, de toepassing van het stelsel der maatschappelijke zekerheid ingesteld bij de besluitwet van 28 December 1944 uit te breiden. Artikel 36 van het ontwerp verklaart immers dit stelsel toepasselijk op het permanent personeel van het korps.

In artikel 1 schrappe men de tussenzin : "onverminderd de bevoegdheden van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin" die van generlei nut is en twijfel kan doen ontstaan omtrent de inwerking van het ontwerp op de bevoegdheden van de overige ministeriële departementen.

Bovendien wordt voorgesteld de woorden "onder meer door hulpverlening en reddingsorganisatie" in de volzin waarin de opdracht van het korps wordt omschreven, achteraan te plaatsen.

.../...

De bepaling van artikel 2 is niet normatief. Dit artikel bevat een vermelding die beter op haar plaats ware in het verslag aan de Koninklijke Prins of die althans geen afzonderlijk artikel zou moeten vormen. Zij zou in dit laatste geval in de vorm van een alinea achteraan artikel 1 moeten komen.

Het eerste en het tweede lid van artikel 3 zouden beter als volgt luiden :

"Het korps vervult zijn opdracht in nationaal, provinciaal, gewestelijk en plaatselijk verband.

Het staat onder het gezag van de Minister van Binnenlandse Zaken en onder het directe bevel van een "landschef" enz. ...".

De benamingen: "landschef", "adjunct-landschef", "landssectiechef" " en andere "chefs", komen in de gebruikelijke Belgische terminologie niet voor. Bij voorkeur vervange men ze door andere benamingen die met de Belgische traditie meer in overeenstemming zijn.

Een juistere tekst voor het derde lid van artikel 3 ware :

"Het korps vervult zijn opdracht, onverminderd de machten die inzake organisatie der burgerlijke veiligheid, in provincie en gemeente onderscheidenlijk aan de provinciegouverneurs en de burgemeesters toebehoren. Deze kunnen de hulp van het korps inroepen.".

.../...

Uit de Franse tekst van artikel 5 late men het woord "organique" weg.

Het laatste lid van artikel 6 is overbodig. Er bestaat geen tekst die de vrouwen uit de organisatie sluit en de Minister heeft de macht de wijze van aanwerving vast te stellen.

Artikel 7 dient te worden geschrapt. Immers, indien de wets- en reglementsbepalingen inzake opeising worden toegepast binnen de perken der macht bij die bepalingen verleend, is dat artikel overbodig. Zo dat artikel er integendeel toe strekt de macht bij die bepalingen verleend, uit te breiden, is het onwettelijk, daar de Koning, volgens de machten welke de wet van 16 Juni 1937 hem heeft verleend, niet tegen de wetsbepalingen inzake burgerlijke opeising mag ingaan.

Artikel 9 dient eveneens te worden geschrapt. De tijd van oorlog wordt immers bij de wet bepaald. Wat betreft het begrip "internationale spanning", dat is tot op heden onbekend in onze wetgeving.

Bij het einde van artikel 10 dient te worden opgemerkt dat de benaming "agenten" nu eens wordt gebruikt voor een groep functies en dan weer voor een bijzondere functie die tot deze groep behoort. Dat gebruik van een

.../...

zelfde woord voor twee verschillende dingen zal verwarring stichten. Telkens als er van agenten spraak is, dient derhalve duidelijk te worden gezegd of het agenten in de ruime, dan wel in de beperkte betekenis van het woord betreft.

Blijkens de uitleg van de gemachtigde van de Minister, is de in artikel 11 genoemde getalsterkte een maximum. De uitdrukking "als volgt is bepaald" zou daarom beter vervangen worden door "niet meer mag bedragen dan".

Artikel 12 is onduidelijk. Vermits de opdracht welke het sommige leden van het personeel geeft, het logisch gevolg is van hun plaats in de hiërarchie van het korps, mag dat artikel gerust wegvallen.

Artikel 13 zou beter luiden als volgt : "In provinciaal verband heeft een permanente provinciale chef, met de rang van officier, de leiding en de coördinatie van ...

De functie van provinciaal chef kan evenwel door een half-permanente titularis worden uitgeoefend of door een persoon die het kosteloos doet. In het eerste geval wordt de provinciale chef bijgestaan door een half-permanent adjunct-provinciaal chef, in het tweede door een permanent adjunct-provinciaal chef.".

.../...

Voor artikel 15 wordt de volgende tekst aanbevolen :

"In gewestelijk verband omvat het korps een gewestelijke chef en een adjunct-gewestelijke chef. Zij maken deel uit van het permanent personeel en hebben de rang van officier.

Onder de leiding en het toezicht van de provinciale chef heeft de gewestelijke chef de leiding en de coördinatie ...".

In artikel 16 wordt het woord :"agent" gebruikt in de beide betekenissen die artikel 10 daaraan geeft. De Raad van State verwijst naar de commentaar op dat artikel.

Het voorlaatste lid van artikel 16 zou beter luiden als volgt :

"Wanneer in een gemeente of in een stadsagglomeratie verschillende leden van het personeel de hoogste rang bekleden, wordt onder hen ...".

Uit het onderzoek van het laatste lid van artikel 16 is het niet duidelijk hoe de gemeenten als overheid zouden kunnen tussenkomen in de organisatie zelfs in gemeentelijk verband van een gehiërarchiseerde dienst van algemeen belang die door de centrale overheid wordt ingericht krachtens een wet tot overdracht van macht.

.../...

Het is zaak van de Minister de effectieven van het gemeentelijk verband te groeperen na de gemeente-overheden eventueel te hebben geraadpleegd. In dat geval zou moeten worden vastgesteld welke overheid (gemeenteraad, college of burgemeester) zal geraadpleegd worden.

Artikel 17 ware duidelijker als volgt gesteld :

"De candidaten voor vrijwillige dienstneming bij het korps moeten Belg zijn, van onbesproken gedrag en vrij van alle militaire verplichtingen.

Het personeel met de rang van officier, met uitzondering van de pelotonchef, moet ten minste 25 jaar en ten hoogste 65 jaar oud zijn.

De overige leden van het personeel moeten van 19 tot 60 jaar oud zijn .".

In artikel 18 heeft de uitdrukking "een volledig universiteitsdiploma" geen juridische draagkracht. Beter ware : "een van de diploma's of getuigschriften vereist om tot de ambten van de eerste categorie van het Rijkspersoneel te worden toegelaten.

.../...

Krachtens artikel 21 vallen sommige leden van het korps buiten toepassing van de in het ontwerp opgenomen artikelen betreffende de diploma's. Dit zou duidelijker zijn in de volgende vorm : "De artikelen ...zijn niet van toepassing op de candidaten ...".

In het eerste lid van artikel 22 moet de laatste zinsnede worden geschrapt. De bepaling volgens welke de Minister van Binnenlandse Zaken oordeelt over de gelijkwaardigheid der overgelegde getuigschriften zou men kunnen opnemen in een afzonderlijk artikel,komend na de artikelen 18 en 19.

Het tweede lid van artikel 24 zou beter gesteld zijn als volgt :

"Na afloop van deze periode, kan de overheid die het personeelslid benoemd heeft aan dezes ambt een einde maken bij eenvoudige schriftelijke kennisgeving.".

Artikel 27, laatste lid.

Zolang het begrip "periode van internationale spanning" niet bij een wet is omschreven, make men er geen gebruik van bij het bepalen der tijdvakken gedurende welke het niet-permanente personeel tot de permanente dienst kan worden opgeroepen.

.../...

Voor het laatste lid van artikel 30 wordt volgende redactie aanbevolen :

"De Minister van Binnenlandse Zaken bepaalt in bijzonderheden de samenstelling van de verschillende tenuën; hij stelt vast de verschillende kledingstukken en voorwerpen die van het uniform deel uitmaken, alsmede de kentekens en onderscheidingstekens. ".

De bepalingen van artikel 31 hebben als gevolg dat het personeel van het korps onttrokken wordt aan alle andere voorwaarden dan in het ontwerp zijn aangegeven.

Het ware verkieslijk het artikel in te delen in twee leden, waarvan het laatste zou luiden als volgt :

"Bij toepassing van artikel 5, laatste lid, van de wet van 3 Augustus 1919 en 27 Mei 1947 tot verzekering van de wederopneming der gemobiliseerde Belgen in hun bediening en tot toekenning aan de oorlogsinvaliden, oudstrijders, leden van de Weerstand, politieke gevangenen, oorlogsweduwen en -wezen, gedeporteerden, arbeidsweigeraars en andere slachtoffers van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945, van een prioriteitsrecht voor de toegang tot de openbare betrekkingen, komen de ambten bepaald in dit besluit niet in aanmerking voor de voorkeurrechten welke bovenvermelde wet verleent. ".

.../...

Artikelen 32 en 33.

De betekenis van het woord "vergoeding" is thans nader omschreven in artikel 1 van het besluit van de Regent van 29 Maart 1950 houdende de algemene regeling van de vergoedingen en toelagen van alle aard door de Schatkist aan het personeel der Rijksbesturen uitgekeerd.

De sommen aan de leden van het korps der burgerlijke veiligheid toegekend, zijn geen "vergoedingen" in de zin van die reglementering. In werkelijkheid gaat het er om de prestaties van het personeel te bezoldigen.

Deze bezoldiging is trouwens met een aantal sociale voordelen aangevuld, waarvan sommige rechtstreeks met deze bezoldiging in verband staan.

Het bedrag immers van de som uitbetaald als "vergoeding " zal als basis dienen voor het bepalen van het bedrag der toegekende voordelen, van het beloop der Rijksbijdrage en der bijdrage van de leden van het personeel in het tot stand brengen van het stelsel der maatschappelijke zekerheid dat voor de leden van het korps zal gelden.

.../...

In de artikelen 32 en 33 vervange men dus het woord "vergoeding" door "bezoldiging" ten einde alle verwarring omtrent de aard der toegekende sommen te vermijden.

Het tweede lid van artikel 34 zou als volgt moeten luiden :

"Voor de toepassing van deze bepalingen, is het personeel van het korps het voorwerp van de volgende gelijkstellingen :

Nationale chef, adjunct-nationale chef : personeel der Rijksbesturen groep X.
Nationale sectiechef,
...
...
Overig personeel van het korps : personeel der Rijksbesturen groepen III, II en I. ".

Artikel 35 zou als volgt moeten luiden :

"Het personeel van het korps geniet geen vergoeding wegens reis- en verblijfkosten voor de verplaatsingen gedaan tijdens hulpverlening ...

In zodanige gevallen geniet het kost en eventueel inwoning op Staatskosten ... ".

.../...

Artikel 36 regelt het stelsel der sociale voordelen van de leden van het korps.

Uit de toelichting verstrekt door de gemachtigde van de Regering, blijkt dat de Regering op de leden van het korps toepasselijk wil verklaren :

1° het stelsel van de kinderbijslagen van het door de Staat bezoldigd personeel. Dat stelsel is thans geregeld door het besluit van de Regent van 16 Maart 1950;

2° het stelsel van de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, ingericht door de besluitwet van 28 December 1944, met uitzondering van het jaarlijks verlof ;

3° een eigen verlofstelsel, dat de Minister van Binnenlandse Zaken voor het korps zal vaststellen.

De bedoeling van de Regering zou beter weergegeven worden als volgt :

"Artikel 36. Het permanent personeel van het korps komt in aanmerking voor :

1° de kinderbijslagen zoals die zijn bepaald bij het besluit van de Regent van 16 Maart 1950 betreffende de kinderbijslagen toegekend aan het door de Staat bezoldigd personeel ;

2° het stelsel van de maatschappelijke zekerheid zoals het is ingericht bij de besluitwet van 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, met uitzondering van het jaarlijks verlof.

De Minister van Binnenlandse Zaken bepaalt het stelsel van het jaarlijks verlof.".

.../...

Artikel 37 dient te worden aangevuld met een bepaling die de berekening van de bezoldiging welke tot grondslag van de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen moet dienen, mogelijk maakt voor het niet permanente personeel.

In artikel 38 is de nadere bepaling "disciplinaire" bij het woord "schorsing" overbodig, daar die schorsing één der straffen is die aan de leden van het korps kunnen worden opgelegd.

In artikel 39 is het van essentieel belang de taak en de bevoegdheid van de Raad van beroep nader te bepalen en vooral te zeggen op welk ogenblik van de rechtspleging hij moet tussenbeide komen. Men zou er goed aan doen zich daarbij te laten leiden door het bepaalde in artikel 83 van het statuut van het Rijkspersoneel.

In het derde lid van artikel 40 zouden de woorden "de door hem gemachtigde overheid" beter vervangen worden door "de overheid die de macht van benoeming uitoefent".

Het vierde lid van dat artikel is niet adaequaat, aangezien er voor de gevallen alleen wanneer het ontwerp een voordracht vereist (eerste en tweede lid) tussen de overheden die voorstellen en degene die uitspreken geen hiërarchische chef is.

.../...

In artikel 41 is het begrip "bevoegde overheid" niet duidelijk genoeg. Bedoelt men tegelijk én de overheid die voorstelt wat betreft de voorstellen van straf, én degene die uitspraak doet voor de toepassing der tuchtstraf? Wil men alle agenten het recht toekennen persoonlijk door de Minister te worden gehoord, wanneer hij bevoegd is tot het nemen van de beslissing? Zou men niet veeleer bij de redactie van dit artikel met de bewoordingen van artikel 79 van het statuut van het Rijkspersoneel rekening kunnen houden?

In het tweede lid van artikel 42 vervange men de uitdrukking : "ongeacht de uitkomst van die vorderingen", die te absoluut luidt, door "wanneer de strafvordering gesloten is ".

Daar de artikelen 43 en 44 niet meer over tuchtmaatregelen handelen, zouden zij moeten voorafgegaan zijn door een titel die hun voorwerp toelicht : "Wijzen van onderbreking en neerlegging van de functies.".

In artikel 43 is de uitdrukking "preventieve schorsing" niet adaequat. Men vervange ze door "schorsing bij ordemaatregel".

Men zou er goed aan doen, die maatregel vast te leggen in een bijzondere bepaling welke er een definitie van geeft, de overheid aanwijst die hem toepast, eventueel waarborgen bepaalt voor het personeelslid en vermeldt of hij al dan niet verlies van bezoldiging tot gevolg heeft.

.../...

Artikel 44 heeft artikel 107 van het statuut van het Rijkspersoneel gedeeltelijk overgenomen.

Het herhaalt echter niet het 2° van dat laatste artikel dat handelt over het geval dat de Rijksambtenaren niet meer voldoen aan de eisen gesteld bij de nrs 1°(Belgische nationaliteit), 3° (genot van de burgerlijke en politieke rechten) en 4° (voldaan hebben aan de militiewetten) van artikel 16 van het statuut van het Rijkspersoneel.

Hierbij merkt de Raad van State op dat artikel 17 van het ontwerp niet voorschrijft dat de candidaten de burgerlijke en politieke rechten moeten genieten.

Het 3° van artikel 44 is een herhaling van het bepaalde in het eerste lid van artikel 9 van het statuut van het Rijkspersoneel, zoals dit is gewijzigd bij het koninklijk besluit van 5 Februari 1951 betreffende de verdediging van het openbaar ambt.

Het herhaalt niet de bepalingen van de artikelen 2, 3 en 4 van dat besluit die aan het Rijkspersoneel, het tijdelijk personeel en het tijdelijk werkliedenpersoneel sommige waarborgen verlenen.

Ten slotte rangschikt artikel 44 de afzetting onder de gevallen die ontslag van ambtswege medebrengen.

Op dit punt herhaalt het de tekst van artikel 107, 10°, van het statuut van het Rijkspersoneel.

Hierbij dient opgemerkt dat de afzetting klaarblijkelijk bij vergissing is vermeld in artikel

./.

107 in de plaats van in artikel 108 dat de handelingen bepaalt die aanleiding geven tot definitieve ambtsneerlegging.

Het is niet logisch het geval van afzetting onder te brengen in de gevallen die aanleiding geven tot ontslag van ambtswege. De afzetting maakt automatisch een einde aan de functies.

Het ware wenselijk het personeel van het korps de waarborgen te laten genieten die worden verleend door de artikelen 107 bis van het statuut van het Rijkspersoneel, 17 bis van het statuut van het tijdelijk personeel en 16 bis van het statuut van het tijdelijk werkliedenpersoneel, voor het geval dat de administratieve overheid die ermede belast is de ambtsneerlegging vast te stellen over een zeker appreciatierecht zou beschikken.

Voor artikel 46 dat gebruik maakt van het begrip "periode van internationale spanning", geldt dezelfde opmerking als die welke gemaakt is naar aanleiding van artikel 27.

Anderzijds zegge men in de Franse tekst : "coupable d'une grave négligence" in plaats van "responsable d'une grave négligence".

In artikel 48 vervange men de uitdrukking "elke contrôleopdracht" door "contrôleopdrachten".

Deze laatste uitdrukking die een meer beperkte betekenis heeft, zal voorkomen dat leden van het toezichtscomité zouden menen de nodige bevoegdheid te bezit-

./.

ten om bevelen te geven en aldus de macht die hun in artikel 5 van het besluit van de Regent van 20 Januari 1946 is verleend, te buiten gaan.

De Raad van State stelt vast dat de artikelen 30 tot 34 van het besluit van de Regent van 4 Januari 1945 houdende reorganisatie van de passieve luchtbescherming geen voorwerp meer hebben, ingevolge de afschaffing, zowel in feite als in rechte, van het Commissariaat-generaal voor de passieve luchtbescherming waarop zij van toepassing waren.

Derhalve dienen deze bepalingen even goed te worden opgeheven als de andere artikelen van het besluit van de Regent van 4 Januari 1945 en die door het ontwerp worden opgeheven.

\+

\+ \+

Benevens de hiervoren gemaakte opmerkingen, zijn met betrekking tot de Nederlandse tekst van het ontwerp volgende bedenkingen te opperen :

De aanvang van artikel 1 zou beter luiden als volgt :

"Een korps "Burgerlijke Veiligheid" wordt opgericht ...".

./.

Het verdient de voorkeur te schrijven, in de artikelen 5, 6 en 16 "personeel van het korps" in plaats van "korpspersoneel"; in artikel 6 "overheid" in plaats van "autoriteit"; in de artikelen 8 en 16, laatste lid, "dit besluit" in plaats van "onderhavig besluit"; in artikel 10 "nationaal verband" in plaats van "landsverband" en "nationaal centrum" in plaats van "landscentrum", "operaties" in plaats van "dienstverrichtingen", "medisch-pharmaceutische verbinding" in plaats van "medico-pharmaceutische verbinding"; in artikel 11 "nationaal verband" in plaats van "landelijk verband"; in de artikelen 14 en 15 "gewestelijk verband" in plaats van "streekverband" en "gewesten" in plaats van "streken"; in artikel 40, tweede lid, "plaatselijk verband" in plaats van "gemeentelijk verband".

Het derde lid van artikel 16 stelle men als volgt :

./.

"De Minister van Binnenlandse Zaken bepaalt welke betrekkingen in plaatselijk verband, permanent, halfpermanent of niet permanent zijn".

In artikel 21, vervange men de uitdrukking "in vaste dienst benoemd zijn" door "in een korps met permanent personeel benoemd zijn". In artikel 28 voege men tussen de woorden "ambt" en "neerleggen" het woord "niet" in. De laatste volzin leze men als volgt : "Hij gaat in na afloop van de maand waarin de opzegging is gedaan".

Voor het voorlaatste en het laatste lid van artikel 40 wordt volgende redactie aanbevolen :

"Bij iedere voordracht tot tuchtmaatregel wordt gevoegd het gemotiveerd advies van de hiërarchische chefs begrepen tussen degene die voordraagt en degene die uitspraak doet.

Wanneer de Raad van beroep een advies heeft uitgebracht dat voor de verzoeker gunstig is, dan neemt de Minister van Binnenlandse Zaken in elk geval de beslissing.".

Artikel 41 stelle men als volgt :

"Geen enkele straf kan voorgesteld noch uitgesproken worden zonder dat de betrokkene vooraf door de bevoegde overheid gehoord is, althans aangemaand om uitleg te verstrekken.".

./.

In het eerste lid van artikel 42 vervange men de uitdrukking "De rechterlijke strafvorderingen schorsen" door "Strafvordering schorst".

Het eerste lid van artikel 44 zou moeten luiden als volgt :

"Ambtshalve en zonder opzeggingstermijn zijn uit de dienst ontslagen : ...".

Als inleiding voor de artikelen 45 en 46 wordt voorgesteld :

"Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van 26 frank tot 1.000 frank of met een van die straffen alleen wordt gestraft...".

In fine van artikel 46 leze men "van het materieel of de uitrusting- en kledingstukken, die hem werden toevertrouwd" in de plaats van "van het hem toevertrouwde materieel en van uitrusting- en kledingstukken".

In artikel 47 vervange men de uitdrukking "bij de twee voorgaande artikelen voorzien" door "in de twee voorgaande artikelen omschreven".

Ten slotte ware het verkieslijk, in de benamingen van graden en rangen "lands-" te vervangen door "nationaal"; "provincie-" door "provinciaal"; "streek-" door "gewestelijk"; onderwijk-" door "buurt-";"blok-" en "onderblok-" door "sector-" en "ondersector-".

Overigens weze opgemerkt dat in de artikelen 16 en 34 sprake is van "zonechef" en in artikel 19 van "zoneleider".

Le projet qui tend à créer un corps de sécurité civile et à fixer le statut de ce corps, trouve son fondement légal dans la loi du 16 juin 1937 attribuant au Roi le pouvoir de prendre les mesures nécessaires pour assurer la mobilisation de la Nation et la protection de la population en cas de guerre, notamment dans les articles 1er, alinéa 2, 4°, et 2.

Il convient, dès lors, de viser au préambule ces deux dispositions de la loi du 16 juin 1937.

Il convient également de viser l'article 1er, § 1er, alinéa 2, de la loi du 20 mai 1949 qui donne au Roi le pouvoir d'étendre, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, l'application du régime de la sécurité sociale créé par l'arrêté-loi du 28 décembre 1944. En effet, l'article 36 du projet étend l'application de ce régime aux membres permanents du corps.

A l'article 1er, il convient de supprimer la phrase : "sans préjudice des attributions du Ministère de la Santé publique et de la Famille", qui n'est d'aucune utilité et offre le danger de faire naître des doutes quant à l'incidence du projet sur les attributions des autres départements ministériels.

Il est proposé, en outre, de reporter le texte : "notamment par la distribution de secours et par l'organisation de sauvetage" à la fin de la phrase qui le contient et qui définit la mission du corps.

.../...

La disposition de l'article 2 n'a aucun caractère normatif. Elle contient une énonciation qui trouverait mieux sa place au rapport au Prince Royal, ou qui, tout au moins, ne devrait pas faire l'objet d'un article distinct. Il conviendrait, dans ce dernier cas, de la placer sous forme d'un alinéa à la fin de l'article 1er.

Les deux premiers alinéas de l'article 3 seraient mieux libellés comme suit :

"Le corps exerce sa mission aux échelons national, provincial, régional et local.

Il est soumis à l'autorité du Ministre de l'Intérieur et placé sous les ordres directs d'un "chef national" etc...".

Les dénominations : "chef national", "chef national adjoint", "chefs de section nationaux" et autres "chefs" ne se trouvent pas dans la terminologie utilisée en Belgique. Il serait préférable de remplacer ces dénominations par d'autres appellations plus conformes à la tradition nationale.

Le troisième alinéa de l'article 3 serait plus précis sous la forme suivante :

"Le corps s'acquitte de sa mission sans préjudice aux pouvoirs qui appartiennent respectivement aux gouverneurs de province et aux bourgmestres, en matière d'organisation de la sécurité civile, dans la province et dans la commune. Ceux-ci peuvent faire appel à son intervention.".

A l'article 5, il convient de supprimer le mot "organique" dans la version française.

Le dernier alinéa de l'article 6 est superflu. Aucun texte n'exclut les femmes de l'organisation et le Ministre a le pouvoir de fixer les formes de l'engagement.

L'article 7 devrait être supprimé. En effet, si l'application des dispositions légales et réglementaires en matière de réquisition se fait dans les limites des pouvoirs accordés par ces dispositions, cet article est superflu. Si, par contre, cet article tend à étendre les pouvoirs accordés par ces dispositions, il est illégal, les pouvoirs accordés au Roi par la loi du 16 juin 1937 ne lui permettant pas d'aller à l'encontre des dispositions légales en matière de réquisition civile.

L'article 9 devrait également être supprimé. En effet, la détermination du temps de guerre est prévue par la loi. Quant à la notion de"tension internationale",elle est inconnue à ce jour dans notre législation.

A l'article 10 in fine, il convient de remarquer que la dénomination "agents" sert à

.../...

qualifier tantôt un ensemble de fonctions, tantôt une fonction particulière comprise dans cet ensemble. Cette utilisation d'un même mot pour désigner deux choses différentes sera source de confusion. Il faudra, dès lors, chaque fois qu'il sera question d'agents, préciser s'il s'agit d'agents au sens large ou au sens plus étroit du terme.

Il résulte des explications du délégué du Ministre que l'effectif dont question à l'article 11 constitue un maximum. Il serait, dès lors, préférable de remplacer l'expression "est fixé comme suit" par "ne peut dépasser".

L'article 12 manque de clarté. Comme la mission qu'il donne à certains membres du personnel découle logiquement de leur situation dans la hiérarchie du corps, cet article pourrait aisément être supprimé.

L'article 13 serait mieux rédigé comme suit : "A l'échelon provincial, un chef provincial permanent ayant rang d'officier dirige et coordonne ...

"Toutefois, la fonction de chef provincial peut être remplie soit par un titulaire semi-permanent, soit par une personne qui l'exerce à titre gratuit. Dans le premier cas, le chef provincial est assisté d'un chef provincial adjoint semi-permanent et, dans le second cas, d'un chef provincial adjoint permanent.".

.../...

Il est proposé de rédiger l'article 15 comme suit :

"A l'échelon régional, le corps comporte un chef régional et un chef régional adjoint. Ils font partie du personnel permanent et ont rang d'officier.

Sous la direction et sous la surveillance du chef provincial, le chef régional dirige et coordonne ...".

A l'article 16, le mot "agent" est employé dans les deux sens que lui donne l'article 10. Le Conseil d'Etat renvoie au commentaire de cet article.

L'avant-dernier alinéa de l'article 16 serait mieux rédigé comme suit :

"Lorsque dans une commune ou une agglomération urbaine des membres du personnel sont plusieurs à occuper le grade le plus élevé, l'autorité ...".

L'examen du dernier alinéa de l'article 16 ne permet pas d'apercevoir comment les communes pourraient intervenir en tant qu'autorité dans l'organisation, même à l'échelon local, d'un service d'intérêt général hiérarchisé constitué par l'autorité centrale en vertu d'une loi de délégation de pouvoirs.

.../...

C'est au Ministre qu'il appartient de grouper les effectifs de l'échelon local après avoir éventuellement consulté les autorités communales. Il importerait, dans ce cas, que soit déterminée l'autorité (conseil communal, collège ou bourgmestre) qui sera consultée.

L'article 17 serait plus clairement rédigé comme suit :

"Les candidats à l'engagement volontaire dans le coprs doivent être belges, de conduite irréprochable et libres de toutes obligations militaires.

Le personnel ayant rang d'officier, à l'exception du chef de peloton, doit être âgé de 25 ans au moins et de 65 ans au plus.

Les autres membres du personnel doivent être âgés de 19 à 60 ans.".

A l'article 18, l'expression "un diplôme universitaire complet" est dépourvue de portée juridique. Il conviendrait de dire : "un des diplômes ou certificats requis pour accéder aux fonctions de la première catégorie des agents de l'Etat".

.../...

L'article 21 soustrait certains membres du corps à l'application des articles du projet relatifs aux diplômes. Il exprimerait plus exactement cet objet sous la forme : "Les articles ... ne sont pas applicables aux candidats ...".

A l'alinéa 1er de l'article 22, il convient de supprimer le dernier membre de phrase. La disposition suivant laquelle le Ministre de l'Intérieur apprécie l'équivalence des titres produits serait reprise dans un article distinct qui trouverait sa place à la suite des articles 18 et 19.

Le deuxième alinéa de l'article 24 serait mieux rédigé comme suit :

"A l'issue de cette période, il peut être mis fin aux fonctions du membre du personnel par l'autorité qui l'a nommé, par simple notification écrite.".

Article 27, dernier alinéa.

Aussi longtemps que la notion de "période de tension internationale" n'est pas définie par une loi, il ne convient pas d'en faire état pour la détermination des époques au cours desquelles le personnel non permanent peut être appelé au service permanent.

.../...

Il serait préférable de libeller le dernier alinéa de l'article 30 comme suit :

"Le Ministre de l'Intérieur fixe la composition détaillée des diverses tenues; il détermine les divers vêtements et objets faisant partie de l'uniforme ainsi que les marques et insignes distinctifs.".

Les dispositions de l'article 31 auront pour effet de soustraire le personnel du corps à toutes conditions autres que celles que détermine le projet.

Elles devraient être scindées en deux alinéas, dont le dernier serait libellé comme suit :

"Par application de l'article 5, alinéa dernier, de la loi des 3 août 1919 et 27 mai 1947, assurant aux Belges mobilisés la réintégration dans leurs fonctions et accordant aux invalides de guerre, anciens combattants, membres de la résistance, prisonniers politiques, veuves et orphelins de guerre, déportés, réfractaires au travail et autres victimes des guerres 1914-1918 et 1940-1945, un droit de priorité pour l'accession aux emplois publics, les fonctions prévues au présent arrêté sont exclues des droits de préférence accordées par la susdite loi.".

Articles 32 et 33.

La notion d'"indemnité" est actuellement définie à l'article 1er de l'arrêté du Régent du 29 mars 1950 portant réglementation générale des indemnités et allocations quelconques payées par le Trésor au personnel des administrations de l'Etat.

Les sommes qui sont allouées aux membres du corps de sécurité civile ne constituent pas des "indemnités" au sens de cette réglementation. Il s'agit, en réalité, d'une rétribution des prestations fournies.

Cette rétribution est d'ailleurs complétée par un ensemble d'avantages sociaux dont certains sont fonction directe de cette rétribution.

C'est, en effet, le montant de la somme payée au titre d'"indemnité" qui va servir de base pour la détermination du montant des avantages accordés, du montant de la contribution de l'Etat et de celle des membres du personnel dans l'établissement du régime de sécurité sociale qui sera celui des membres du corps.

Il convient, dès lors, aux articles 32 et 33, de remplacer le mot "indemnité" par le mot "rétribution", de manière à éviter toute confusion quant à la nature des sommes allouées.

L'alinéa 2 de l'article 34 devrait être rédigé comme suit :

.../...

"Pour l'application de ces dispositions, le personnel du corps fait l'objet des assimilations suivantes :

Chef national, Chef national adjoint : personnel des administrations de l'Etat du groupe X.

Chef de section national,

...

...

Autre personnel du corps : personnel des administrations de l'Etat des groupes III, II et I.".

L'article 35 devrait être libellé comme suit :

"Le personnel du corps ne bénéficie pas d'indemnités pour frais de parcours et de séjour pour les déplacements effectués au cours d'interventions ...

Dans ces cas, il est nourri et éventuellement logé aux frais ...".

L'article 36 règle le régime des avantages sociaux qui sera celui des membres du corps.

Il résulte des déclarations du délégué du Gouvernement que celui-ci entend faire bénéficier les membres du corps :

.../...

1° du régime des allocations familiales du personnel rétribué par l'Etat. Ce régime est actuellement réglé par l'arrêté du Régent du 16 mars 1950;

2° du régime de sécurité sociale des travailleurs, organisé par l'arrêté-loi du 28 décembre 1944, à l'exception des vacances annuelles;

3° d'un régime de congés propre, que le Ministre de l'Intérieur déterminera pour le corps.

Les intentions du Gouvernement seraient mieux traduites comme suit :

"Article 36. Le personnel permanent du corps bénéficie :

1° des allocations familiales telles qu'elles sont déterminées par l'arrêté du Régent du 16 mars 1950 relatif aux allocations familiales allouées au personnel rétribué par l'Etat;

2° du régime de la sécurité sociale tel qu'il est organisé par l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, à l'exclusion des vacances annuelles.

Le Ministre de l'Intérieur fixe le régime des vacances annuelles.".

Il y a lieu de compléter l'article 37 par une disposition permettant, en ce qui concerne le personnel non permanent, le calcul de la rétribution devant servir de base à l'indemnisation des accidents du travail.

.../...

A l'article 38, il est superflu de préciser en ce qui concerne la suspension qu'il s'agit d'une suspension "disciplinaire", puisqu'elle figure parmi les peines qui peuvent être infligées aux membres du corps.

A l'article 39, il paraît essentiel que soient précisées la mission et la compétence de la Chambre de recours, et principalement qu'il soit indiqué à quel moment de la procédure elle est appelée à intervenir. Il serait utile de s'inspirer à ce sujet des dispositions de l'article 83 du statut des agents de l'Etat.

A l'article 40, alinéa 3, il serait préférable de remplacer les mots "à laquelle il confie ce pouvoir" par "qui exerce le pouvoir de nomination".

Quant à l'alinéa 4 de cet article, il est inadéquat, puisque, pour ce qui concerne les seuls cas où le projet impose une proposition (alinéas 1er et 2), il n'y a pas de chef hiérarchique entre les autorités qui proposent et celles qui prononcent.

A l'article 41, la notion "autorité compétente" manque de précision. Vise-t-on à la fois l'autorité qui propose pour ce qui concerne les propositions de peine et celle qui prononce l'application de la peine ? Veut-on accorder à tous les agents le droit

.../...

d'être entendus personnellement par le Ministre, lorsque la décision appartient à ce dernier ? Ne conviendrait-il pas plutôt de s'inspirer, pour cet article, de la rédaction de l'article 79 du statut des agents de l'Etat ?

A l'alinéa 2 de l'article 42, il convient de remplacer l'expression "quel que soit le résultat de ces actions", qui est trop absolue, par "l'action pénale étant close".

Les articles 43 et 44 ne traitant plus des mesures disciplinaires, devraient, dès lors, être précédés d'un intitulé précisant leur objet : "Modes d'interruption et de cessation des fonctions".

A l'article 43, la locution "suspension préventive" est inadéquate. Elle devrait être remplacée par : "suspension par mesure d'ordre".

Il serait souhaitable de prévoir cette mesure par une disposition spéciale qui la définit, désigne l'autorité qui l'applique, prévoit éventuellement des garanties pour le membre du personnel, indique si elle comporte ou non privation des rétributions.

L'article 44 reproduit partiellement l'article 107 du statut des agents de l'Etat.

.../...

Il ne reprend toutefois pas le 2° de ce dernier article qui prévoit le cas où les agents cessent de répondre aux conditions fixées aux 1° (nationalité belge), 3° (jouir des droits civils et politiques), et 4° (avoir satisfait aux lois sur la milice) de l'article 16 du statut des agents de l'Etat.

A cette occasion, le Conseil d'Etat constate que l'article 17 du projet ne prévoit pas que les candidats doivent jouir de leurs droits civils et politiques.

Le 3° de l'article 44 reproduit les dispositions de l'alinéa 1er de l'article 9 du statut des agents de l'Etat tel qu'il a été modifié par l'arrêté royal du 5 février 1951 relatif à la défense de la fonction publique.

Il ne reproduit pas les dispositions des articles 2, 3 et 4 de cet arrêté, qui organisent certaines garanties pour les agents de l'Etat, les agents temporaires et le personnel ouvrier temporaire.

Enfin, l'article 44 range la révocation parmi les cas entraînant la démission d'office.

Sur ce point, il reprend le texte de l'article 107, 10°, du statut des agents de l'Etat.

Il convient de faire remarquer que c'est manifestement par erreur que la révocation a été insérée à l'article 107 au lieu de l'être à l'article 108 qui détermine les actes entraînant la cessation définitive des fonctions.

.../...

Il n'est pas logique de ranger le cas de révocation parmi les cas entraînant la démission d'office. La révocation met automatiquement fin aux fonctions.

Il serait souhaitable d'étendre au personnel du corps les garanties données par les articles 107 bis du statut des agents de l'Etat, 17 bis du statut des agents temporaires et 16 bis du statut du personnel ouvrier temporaire, pour le cas où l'autorité administrative, chargée de constater la cessation des fonctions de l'agent, disposerait d'un certain pouvoir d'appréciation.

L'article 46 appelle, en ce qui concerne le recours à la notion de "période de tension internationale", la même observation que celle qui a été faite au sujet de l'article 27.

D'autre part, il faut dire dans la version française : "coupable d'une grave négligence" au lieu de "responsable d'une grave négligence".

A l'article 48, il convient de remplacer l'expression "toute mission de contrôle" par "des missions de contrôle".

Cette dernière expression ayant un sens plus étroit, évitera que les membres du Comité de surveillance puissent se croire habilités à donner des injonctions, et excèdent ainsi les pouvoirs que leur donne l'article 5 de l'arrêté du Régent du 20 janvier 1946.

Le Conseil d'Etat constate que les articles 30 à 34 de l'arrêté du Régent du 4 janvier 1945 portant réorganisation des services de protection aérienne passive sont devenus sans objet par suite de la suppression, tant en fait qu'en droit, du Commissariat général à la protection aérienne auquel ils s'appliquaient.

Dès lors, il y a lieu d'abroger ces dispositions au même titre que les autres articles de l'arrêté du Régent du 4 janvier 1945 dont le projet prévoit l'abrogation.

\+

\++ \+

La version néerlandaise du projet donne lieu, outre les remarques formulées ci-avant, aux observations suivantes :

L'article 1er débuterait mieux comme suit :

"Een korps "Burgerlijke Veiligheid" wordt opgericht ...".

Il est préférable de dire aux articles 5; 6 et 16 "personeel van het korps" au lieu de "korpspersoneel";à l'article 6 "overheid" au lieu de "autoriteit" et aux articles 8et16,alinéa dernier, "dit besluit" au lieu de "onderhavig besluit"; à l'article 10 "nationaal verband" au lieu de "Landsverband" et "nationaal centrum" au lieu de "landscentrum", "operaties" au lieu de "dienstverrichtingen", "medisch-pharmaceutische verbinding" au lieu de "medico-pharmaceutische verbinding"; à l'article 11 nationaal verband" au lieu de "landelijk verband"; aux articles 14 et 15 "gewestelijk verband" au lieu de "streekverband" en "gewesten" au lieu de "streken"; à l'article 40, alinéa 2,"plaatselijk verband" au lieu de "gemeentelijk verband".

.../...

L'alinéa 3 de l'article 16 devrait être libellé comme suit :

"De Minister van Binnenlandse Zaken bepaalt welke betrekkingen in plaatselijk verband, permanent, halfpermanent of niet permanent zijn.".

A l'article 21, il y a lieu de remplacer l'expression "in vaste dienst benoemd zijn" par "in een korps met permanent personeel benoemd zijn. A l'article 28 il y a lieu d'intercaler le mot "niet" entre "ambt" et "neerleggen". La dernière phrase de cet article devrait être libellée comme suit : "Hij gaat in na afloop van de maand waarin de opzegging is gedaan".

Les deux derniers alinéa's de l'article 40 seraient mieux rédigés comme suit :

"Bij iedere voordracht tot tuchtmaatregel wordt gevoegd het gemotiveerd advies van de hiërarchische chefs begrepen tussen degene die voordraagt en degene die uitspraak doet.

Wanneer de Raad van beroep een advies heeft uitgebracht dat voor de verzoeker gunstig is, dan neemt de Minister van Binnenlandse Zaken in elk geval de beslissing.".

L'article 41 devrait être libellé comme suit :

"Geen enkele straf kan voorgesteld noch uitgesproken worden zonder dat de betrokkene vooraf door de bevoegde overheid gehoord is, althans aangemaand om uitleg te verstrekken.".

.../...

A l'alinéa 1er de l'article 42 il y a lieu de remplacer l'expression "De rechterlijke strafvorderingen schorsen" par "Strafvordering schorst".

L'alinéa 1er de l'article 44 devrait être rédigé comme suit :

"Ambtshalve en zonder opzeggingstermijn zijn uit de dienst ontslagen : ...".

Les articles 45 et 46 devraient débuter comme suit :

"Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van 26 frank tot 1.000 frank of met een van die straffen alleen wordt gestraft ...".

A l'article 46 in fine il y a lieu de remplacer "van het hem toevertrouwde materieel en van uitrusting- en kledingstukken" par "van het materieel of de uitrusting- en kledingstukken, die hem werden toevertrouwd.".

A l'article 47, il convient de remplacer l'expression "bij de twee voorgaande artikelen voorzien" par "in de twee voorgaande artikelen omschreven".

Enfin, il serait préférable de remplacer dans les dénominations des grades les vocables "lands-" par "nationaal"; "provincie-" par "provinciaal"; "streek-" par "gewestelijk"; "onderwijk" par "buurt-"; "blok-" et "onderblok-" par "sector-" en "ondersector-".

Il y a d'ailleurs lieu de constater que les articles 16 et 34 parlent d'un "zonechef" et l'article 19 d'un "zoneleider".

De kamer was samengesteld uit La chambre était composée de

de Heren : F.LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter,
Messieurs : conseiller d'Etat, président,

D.DECLEIRE, raadsheren van State,
J.COYETTE, conseillers d'Etat,

J.VAUTHIER, bijzitters van de afdeling wetgeving,
F.DUCHENE, assesseurs de la section de législation,

J.CYPRES, adjunct-griffier, griffier.
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.LEPAGE.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. LEPAGE.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F. LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Binnenlandse Zaken.

expédition délivrée à M. le Ministre de l'Intérieur.

De 1951.

Le 1951.

De Griffier van de Raad van State, Le Greffier du Conseil d'Etat,

K. MEES.